

เพลงสรรเสริญพระบารมี พร้อมความหมาย

ข้าวพระพุทธเจ้า	เอามโนและศิระกราน	นบพระภูมิบาล	บุญดีเรก
เอกบรมจักริน	พระสยามินทร์	พระยศยิ่งยง	เย็นศิระเพราะพระบริบาล
ผลพระคุณ ๘ รักษา	ปวงประชาเป็นสุขศานต์	ขอบันดาล	๘ ประสงค์ใด
จงสถศม์ตั้ง	หวังวรหฤทัย	ดุจถวายชัย	ชโย

ข้าวพระพุทธเจ้า

หมายถึง ข้าพเจ้าทั้งหลาย ซึ่งเป็นข้าของพระองค์ผู้ประดุจดั่งพระพุทธเจ้า โดยพระพุทธเจ้าในที่นี้ก็คือ เป็นผู้ตรัสรู้และโปรดมวลมนุษย์ให้บรรลุนิพพาน ให้พ้นจากกิเลส เพราะในมโนทัศน์ของไทยโบราณถือว่ากษัตริย์คือพระโพธิสัตว์

เอามโนและศิระกราน...

หมายถึง ขอเอาดวงใจและศิระก้มน้อมกราบ

นบพระภูมิบาล บุญดีเรก...

หมายถึง ขอนบไหว้พระผู้ปกครองแผ่นดิน ผู้มีบุญญาธิการอันใหญ่หลวง

เอกบรมจักริน...

หมายถึง ทรงเป็นวงศ์แห่งพระจักรีอันประเสริฐ

พระสยามินทร์...

หมายถึง เป็นผู้เป็นใหญ่แห่งสยาม

พระยศยิ่งยง...

หมายถึง เกียรติยศของพระองค์นั้นยิ่งใหญ่และยืนนาน

เย็นศิระเพราะพระบริบาล...

หมายถึง พวกเราจึงร่มเย็นด้วยการปกครองของพระองค์

ผลพระคุณ ๘ รักษา ปวงประชาเป็นสุขศานต์... หมายถึง พระคุณของพระองค์มีผลรักษาปวงประชาให้เป็นสุข

ขอบันดาล ๘ ประสงค์ใด...

หมายถึง ขอพระคุณนั้น บันดาลให้สิ่งที่พระองค์ประสงค์สำเร็จตามความปรารถนา

จงสถศม์ตั้ง หวังวรหฤทัย...

หมายถึง ขอให้ได้ตั้งใจหวัง

ดุจถวายชัย ชโย..

หมายถึง ดังที่ได้น้อมเกล้าฯ ถวายพระพรชัย

สำหรับความหมายรวมก็คือ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขอกราบไว้พระองค์ผู้มีบุญญาธิการ ซึ่งพระองค์ที่ปกครองปวงชนให้เป็นสุข ด้วยบุญของพระองค์ประชาชนจึงสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ จึงขอบันดาลให้พระองค์สมประสงค์ในทุกสิ่ง เป็นการถวายพระพรชัยแด่พระองค์

ถอดความโดย:

รศ.ดร.ดวงมน จิตรจรรย์ อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี เมธีอาวุโส สกว.สาขาวรรณคดี ปี 2547

บทร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีที่ใช้ในปัจจุบัน

เป็นบทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจิตรเจริญ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์แก้ไขเมื่อ พ.ศ. 2456

